Sanna Syri, Aalto-yliopisto
15.10.2024

Lausunto HE 99/2024 Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Euroopan unionin hiilirajamekanismia koskevan asetuksen toimeenpanosta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutoksia EU:n hiilirajamekanismiasetuksen johdosta annettuun lakiin. Kyse on tarpeellisista kansallisista säännöksistä koskien toimeenpanoa ja maksujen keräämistä.

EU:n hiilirajamekanismi on järjestelmä, joka on luotu estämään ns. hiilivuotoa eli CO_2-päästöintensiivisen tuotannon siirtymistä EU:n ulkopuolisiin maihin. EU:n alueella keskeiset teollisuuden alat ovat saaneet suurimman osan CO_2-päästöoikeuksistaan (ETS) ilmaisjakona parhaan käytettävissä olevan tekniikan päästöjen perusteella. Ilmaisjaon loppuessa hiilirajamekanismi on kehitetty turvaamaan EU-alueen teollisuuden (esim. terästeollisuus) kilpailukykyä suhteessa EU:n ulkopuolisten maiden tuotteisiin, joiden valmistukseen ei kohdistu samaa maksullisesta hiilidioksidipäästöstä johtuvaa kustannusta. Hiilirajamekanismi on siten hyvin perusteltu ja tarpeellinen toimi suojaamaan EU-alueen tuotantoa, ja samalla se tuo päästöhinnoittelun sille EU:n ulkopuoliselle päästöintensiiviselle tuotannolle, jonka tuotteet tuodaan EU-alueelle.

EU:n päästöoikeuksien hinnat ovat nousseet voimakkaasti vuodesta 2021 alkaen. Nyt hinta on noin tasolla 60-80 Eur/tonniCO_2, mikä on voimakkaasti toimintaa ohjaava taso. Tämä tuo voimakkaan kannustimen myös EU:n ulkopuoliselle ja EU-alueelle vientiä harjoittavalle teollisuudelle vähentää hiilidioksidipäästöjä ja ottaa käyttöön vähäpäästöistä ja energiatehokasta teknologiaa.

Nähdäkseni tässä esityksessä ehdotetut lakimuutokset ovat perusteltuja hiilirajamekanismin käytäntöön viemiseksi Suomessa.

Kunnioittaen,

Sanna Syri
Energiatekniikan ja energiatalouden professori
Aalto-yliopisto, insinööritieteiden koulu
sanna.syri@aalto.fi